بسمه‌تعالی
نام و نام خانوادگی
نام درس :علوم و فنون ادبی ۳
رشته : ادبیات علوم انسانی
پایه : دوازدهم
تعداد صفحات:۶

وزارت آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران
اداره آموزش و پرورش شهرستان بندرانزلی
دبیرستان غیرانتفاعی نواندیش
(متوسطه دوم)

تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/ ۰۲
ساعت امتحان : ۱۰:۳۰ صبح
مدت امتحان: ۹۰دقیقه
نوبت اول سال تحصیلی۱۴۰۳-۱۴۰۲

ردیف	نمره مستمر	نمره پایانی	دبیر مربوطه و امضا: روزیتا منصف	بارم

سوالات تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)

۱ صحیح یا غلط بودن عبارت ها را مشخص کنید.

الف)هدف انجمن ادبی خاقان رهایی بخشیدن شعر فارسی از تباهی و انحطاط بود .ص◯ غ◯

ب)شاعران دوره بازگشت قصیده سرایی را به سبک عراقی و غزل سرایی را به سبک خراسانی انجام دادند.ص◯ غ◯ — ۱

ج)زبان داستان نویسی در دوره مشروطه ساده و روان و بی تکلف و عوام فهم است. ص◯ غ◯

د)شعر انتقادی «ای قلم» سروده سید اشرف الدین گیلانی است. ص◯ غ◯

۲ **صحیح ترین گزینه را انتخاب کنید .**

در شعر ملک الشعرای بهار و ادیب الممالک فراهانی توجه به چه قالب هایی بیشتر بوده است؟ — ۰/۵

۱)قصیده و مثنوی ◯ ۲) مستزاد و چهار پاره◯

۳) قصیده و غزل ◯ ۴) مثنوی و غزل◯

۳ در کدام گزینه سطح زبانی نثر دوره بیداری نشان داده نشده است؟ — ۰/۵

۱) نثر دوره ساده و قابل فهم است◯

۲)بسیاری لغات انگلیسی فرانسوی و ترکی وارد نثر فارسی شد ◯

۳) واژه ها و ترکیبات عربی نا آشنا کم تر می شود ◯

۴) لغت و اصطلاحات دینی عرفانی در نثر وارد شد◯

۴ جای خالی را با کلمات مناسب پر کنید . — ۱

الف) بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری ..... می باشد .

ب) ضعف داستان نویسی مشروطه حضور ..... در صحنه های داستانی و سخن گفتن او می باشد.

ج) عبارت :مردم اختیار دارند بصورت دموکراسی حقوق فردی و اجتماعی و سیاسی جامعه خود را تعیین کنند ،شاخص ترین نوع درون مایه .....برای عصر بیداری است.

د) در عصر شعر مشروطه شاعران در کلی نگری و ذهنیت گرایی به .....روی آوردند.

www-kanoon-ir

۵	هر کدام از آثار داخل پرانتز مربوط به کدام نویسنده می باشد جلوی ان بنویسید . (منشأت – امثال و حکم- سبک شناسی-سه تابلو مریم-گنجینه نشاط-نسیم شمال-قلب مادر) ایرج میرزا.....میرزاده عشقی.....دهخدا.....قائم مقام فراهانی.....	۱
۶	**موسیقی شعر (۶ نمره)** ۱- برای هر یک از ابیات زیر یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید (همسان یک پایه ای-ناهمسان-همسان دو لختی) الف)دلم سر به هامون رها می پسندد سرم بالش از صخره ها می پسندد ..... ب)دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست..... ج)بیا عاشقی را رعایت کنیم ز یاران عاشق حکایت کنیم.....	۱/۵
۷	تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت برای بیت کدام وزن ترجیح دارد؟ الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن◯ ب)مستفعل مستفعل مستفعل مستف◯ چرا؟.....	۰/۵
۸	۲- تقطیع عبارت ها با کدام از اختیارات زبانی شاعری مطابقت دارد؟ (جادویی) (-U-)..... (بهانه) (U – –)..... ۱
۹	۳- با توجه به بیت به سوالات پاسخ دهید. من و تو غافلیم و ماه و خورشید بر این گردون گردان نیست غافل پایه های آوایی:..... ..... نشانه های هجای:..... وزن شعر:.....	۱/۵

www-kanoon-ir

۱۰	اختیارات شاعری زبانی بکار گرفته در بیت زیر را مشخص کنید. من نمی گویم زیان کن یا به فکر سود باش ای ز فرصت بی خبر در هر چه هستی ،زود باش الف) بلند تلفظ کردن هجای کوتاه در هجای سیزدهم◯ ب)کوتاه تلفظ کردن هجای بلند در هجای سیزدهم◯	۰/۲۵
۱۱	کدام موارد از اختیارات زبانی نمی باشد ؟ الف)بلند تلفظ کردن هجای کوتاه◯ ب) کوتاه تلفظ کردن هجای بلند◯ ج) قلب◯ د) امکان حذف همزه◯	۰/۲۵
۱۲	وزن عروضی کدام مصرع ها در مقابل درست است ؟ الف) گشت یکی چشمه ز سنگی جدا (مفتعلن مفتعلن فاعلن)◯ ب) برداشته دل ز کار او بخت (مفعول مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)◯ ج)کس نماند که به دیدار تو واله نشود (فاعلاتن فاعلاتن فعلاتن فعلن)◯ د) دنیا نیرزد آن که پریشان کنی دلی (مفعول مفاعیل مفعول فاعلات)◯	۰/۲۵
۱۳	کدام کلمات تک هجایی زیر ممکن است در صورت اضافه شدن به کلمه دیگری به کوتاه می شود ؟ الف) دو◯ ب) سو◯ ج)جو◯ د)مو◯	۰/۲۵
۱۴	نشانه هجایی این رکن عروضی چه نام دارد؟ (u- – –)..... **زیبا شناسی (۶ نمره)**	۰/۵
۱۵	در هر یک از بیت های زیر چه آرایه ای بکار رفته است ؟از داخل پرانتز انتخاب کرده و جلوی آن بنویسید **(لف و نشر – مراعات نظیر- تضاد- تلمیح- تضمن-)** الف) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا..... ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت..... ج)ز کوی یار می آید نسیم باد نوروزی از باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی ..... د) چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی اختیار از سذ به زلف همچو چوگانش گذار.....	۱

www-kanoon-ir

۱۶	در ابیات زیر چه ارایه ای وجود دارد؟ الف) چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار ۱)تضاد◯ ۲)ایهام◯ ۳)مراعات نظیر◯ ۴) تضمین◯	۰/۲۵
۱۷	ب) دامن خاک شد ز بسد و لعل تاج فرعون و گنج دقیانوس ۱)تضاد◯ ۲)تلمیح ◯ ۳)مراعات نظیر◯ ۴) تضمین◯	۰/۲۵
۱۸	کدام قسمت بیت آرایه تضمین دارد ؟بهر این فرمود رحمان ای پسر «کل یوم هو فی شان» ای پسر ۱) رحمان ای پسر◯۲) کل یوم هو فی شان ◯ ۳) کل مصرع اول◯ ۴)گزینه ۱و ۲◯	۰/۲۵
۱۹	در بیت مقابل : «افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه ز من ،شمع ز من، گل ز من آموخت» الف) لف اول کدام است؟..... ب) نشر دوم را بنویسید..... ج) این نوع لف و نشر چه نام دارد؟.....	۰/۷۵
۲۰	آرایه بیت مقابل: هرگز وجود حاضر و غایب شنیده ای من در میان جمع و دلم جای دیگر است	۰/۲۵
۲۱	بیت زیر کدام آرایه ادبی را نشان می دهد و دانسته تاریخی خود را در مورد آن بنویسید این مه که چون منیژه لب چاه می نشست گریان به تازیانه افراسیاب رفت	۱
۲۲	در بیت زیر آرایه تضمین را مشخص کنیدو بنویسید حافظ از شعر کدام شاعر تضمین کرده است حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی « من از آن روز که در بند توأم ،آزادم».	۰/۵
۲۳	تناسب معنایی یا مراعات نظیر را در اشعار سهراب سپهری مشخص کنید سر من مست جمالت،دل من دام خیالت گهر دیده نثار کف دریای تو دارد	۰/۵
۲۴	تلمیح بیت زیر چه عبارتی می باشد و توضیح تاریخی آن را بیان کنید گفت آن یاز کز او گشت سر دار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد	۰/۵

www-kanoon-ir

۲۵	۱۰–چه آرایه ادبی در ابیات زیر بکار رفته گزینه درست را انتخاب کنید . بیستون کندن فرهاد نه کاری است شگفت شور شیرین به سر هر که فتد کوهکن است ۱) تضمین ◯ ۲) تلمیح ◯ ۳)مراعات نظیر ◯ ۴) گزینه ب و ج ◯	۰/۲۵
۲۶	چند ان همه دیروز ؟ چرا این همه امروز دستی به فراوانی فردا برسانیم ۱)تضمین ◯ ۲) تلمیح ◯ ۳)مراعات نظیر ◯ ۴) تضاد ◯	۰/۲۵
۲۷	شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید مگر مساحت رنج مرا حساب کنید ۱)تضمین ◯ ۲) تضاد ◯ ۳)مراعات نظیر ◯ ۴) ایهام تناسب ◯	۰/۲۵
۲۸	**نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)** شعر زیر را بخوانید و از نظر آرایه های **بدیع معنوی** بررسی کنید . غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلـــم خوش حمایت می کنی از شرع قران ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم مشکلات خـلق گـــردد از تو اسان ای قلـــم (سید اشرف الدین گیلانی)	۱
۲۹	شعر زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید. بگشود گره ز زلف زر تار محبوبه نیلـــگون عمـــاری یزدان به کمال شد پدیدار واهریمن زشت خو حصاری یاد آر ز شمع مرده یاد آر الف) شعر را از نظر ویژگی تاریخی دوره بیداری بررسی نمایید..... ب) در بیت اول چه آرایه ادبی دیده می شود..... ج) از نظر فکری شاعر در مصرع «یاد آر ز شمع مرده یاد آر»چه مطلبی را باز گو می کند	۳
موفق باشید عزیزانم		